

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana
www.mgml.si
GALERIJA VŽIGALICA
Trg francoske revolucije 7 | 1000 Ljubljana

ponedeljek, 12. april 2021

SPOROČILO ZA MEDIJE

DVOJNI POLOVIČNI ČAS

Refleksije delavskega razreda v arhivu Minerva (Cluj, Romunija) skozi sodobna dela umetnikov: Dénes Miklósi, Szilárd Miklós, Răzvan Anton, Cornel Rus, István Fischer, Iulia Toma, Claudiu Cobilanschi, Csanád Kedves, Bálint Bolcsó
16. 4.–16. 5. 2021

© Arhiv Minerva

Janja Bužecan | Odnosi z javnostmi | Public Relations
M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540
E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana
www.mgml.si
GALERIJA VŽIGALICA
Trg francoske revolucije 7 | 1000 Ljubljana

Fotografski arhiv Minerva vsebuje več kot 30.000 fotografij, ki so med letoma 1960 in 1990 nastale v skupnem fotografskem laboratoriju dveh dnevnih časopisov v mestu Cluj – to sta bila romunski časopis *Făclia* (Bakla) in madžarski *Igazság* (Resnica). Pred uničenjem je arhiv rešil Tibori Szabó Zoltán, nekdanji urednik *Igazsága*, od takrat je arhiv del zbirke kulturnega združenja Minerva v Cluju. Združenje ima trenutno v lasti madžarski dnevni časopis *Szabadság* (Svoboda) iz Cluja, ki se uredniško opira na svojega predhodnika. Arhivski fond je leta 2013 odkril umetnik Dénes Miklósi, od tedaj je bil objavljen v številnih oblikah. Te med drugim vključujejo delavnice in razstave, katerih pobudniki so bili Dénes Miklósi, Răzvan Anton in Szilárd Miklós z gosti.

Poleg individualnih pogledov in osebnih interpretacij je bil njihov skupni trud usmerjen predvsem v spodbujanje javnega diskurza na temo javnih arhivov v Romuniji. To pa je hkrati povezano z javnim spominom na pretekle režime nekdanjega vzhodnega bloka, ki sta ga močno zaznamovala privatizacija in namerno pozabljanje v tranzicijski fazi, ki je sledila. Poleg namere o emancipiranju medija fotografije in razvoju arhiva kot orodja za prihodnost sta bila cilj projekta že od vsega začetka tudi razvoj in vzpostavitev popolnoma digitaliziranega arhiva, ki bi bil na voljo za različne raziskave. Fotografski fond, ki je vseboval črno-bele negative srednjega formata, je bil podoben črni skrinjici: najprej ga je bilo s procesom digitalizacije treba napraviti vidnega, potem pa ga spremeniti v uporaben arhiv, ki bi obiskovalcem omogočal navigacijo po njegovi vsebini. Projekt so koordinirali vizualni umetniki, finančno in logistično pa so ga podprle nevladne organizacije.

Razstava **Dvojni polovični čas** povezuje različne, tako kolektivne kot individualne poglede na arhiv. Poleg samih umetniških del smo vanjo vključili artefakte, ki so nastali ob dolgotrajni iniciativi, prek katere smo pripadnikom javnosti, večinoma upokojenim delavcem iz zaprtih tovarn v Cluju, omogočili, da fotografije, na katerih so upodobljeni, postanejo njihova last.

Fotografije, ki jih na ogled postavlja **Dénes Miklósi**, so prekrite s plastjo spominov. Na umetnikovo pobudo so delavci nanje zapisali svoje komentarje, rezultat pa so podobe, na katerih je viden kontrast med spominom na delovno okolje in fotografskim dokumentom.

V videoreportaži **Tiborja Schneiderja** za romunsko televizijo (TVR) vidimo umetnike, ki se udeležijo srečanja nekdanjih delavcev tovarne Unirea, kjer delavce vabijo, naj se pridružijo arhivskemu procesu za Minervo. Ta akcija je bila del mesec dni trajajoče kampanje časopisnih objav na straneh *Szabadsága*.

Monokromatski tekstilni kolaž **Iulie Toma** je mural, ki deluje kot analogija fragmentiranemu socialnemu tkivu. Trikotni vogali, ki so nastali z rezanjem črnega tekstila, so bili na preteklih razstavah na ogled kot praznične zastavice, obešene pod stropom. Ta gesta skupaj s slogani

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana
www.mgml.si
GALERIJA VŽIGALICA
Trg francoske revolucije 7 | 1000 Ljubljana

za mobilizacijo poustvarja praznično vzdušje tovarniških delavnic, podobno ozadju nekakšnega distopičnega after partyja.

Risbe **Cornela Rusa** so nastale trideset let po zaprtju tovarne, v kateri je delal vse življenje. Stroje, ki so jih že pred leti prodali za staro železo, se je odločil obuditi v obliki tehničnih risb. Ti spomini so kot odrpte rane v njegovi zavesti in ponujajo še eno analogijo za arhiv.

Video **Szilárda Miklósa** v sodelovanju s skladateljem **Csanádom Kedvesom** podaja razmišljanje o centralizirani ekonomiji. Miza za urejanje, ki osvetljuje fotografske negative, je obenem arhitekturni model in služi kot orodje za produkcijo in interpretacijo zgodovine. To orodje hkrati projicira in optično prebira prizor v ločljivosti, ki ostri tako mikro- kot makropoglede, vendar ne more zaznati nepravilnosti plastičnih figur, ki prizor postavljajo v merilo.

Video stena **Claudiuja Cobilanschija** si lasti zapuščino oddelka Cinecronica iz nekdanjega dokumentarnega filmskega studia "Alexandru Sahia" iz Bukarešte. Delo vzpostavlja specifično gledališče reportažnega poročanja z na videz nepomembnimi vsakdanjimi dogodki na črno-belem filmu. Ti lahko služijo kot mogoče socialne metafore, rezervirane za prihodnost.

Nedavna praksa **Răzvana Antona** temelji na prehodu iz postopa razvijanja fotografij v medij risbe. Njegova dela nastajajo z uporabo pisarniških pripomočkov, za fotografsko emulzijo denimo uporabi kemični svinčnik, potem pa je izdelek izpostavljen soncu. Dolgotrajen proces razvijanja pretehta nad procesom, ki bi se odvil v uredniški pisarni, hkrati pa podobe iz arhiva razkrije kot obrabljeno materialno površino zgodovine.

Dokumentarni film **Istvána Fischerja** je bil posnet v strojni tovarni v Cluju. V njem avtor beleži platenje generacij, ki so že bile prisotne leta 1970. Tudi Fischer sam je nekaj let delal v tej tovarni, vrnil pa se je, da bi posnel film. Tovarno uporablja kot analogijo za medij filma in se pri tem sklicuje na prve posnetke bratov Lumière, na katerih delavci ob koncu izmene derejo skozi vrata tovarne. Za Fischerja film pomeni možnost, da napravi edinstvene intimne portrete. Brez teh osebnih pričevanj bi se bitka z mrtvo materijo tovarne zdela nesmiselna.

Elektronska glasba, katere avtor je **Bálint Bolcsó**, je zvočna tkanina, ki interpretira in transponira množico informacij iz celote Minervinih fotografij.

www.photoarchive.minerva.org.ro
www.conset.ro

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana
www.mgml.si
GALERIJA VŽIGALICA
Trg francoske revolucije 7 | 1000 Ljubljana

Spremljavalni dogodek razstave (*ob upoštevanju NIJZ priporočil)

Vodstvo s kuratorjem razstave, Janijem Pirnatom

21. 4. 2021 ob 17.00

Produkcija: Muzej in galerije mesta Ljubljane // **Kuratorji:** Jani Pirnat, Dénes Miklósi, Szilárd Miklós, Răzvan Anton, Claudiu Cobilanschi // **Umetniki:** Dénes Miklósi, Szilárd Miklós, Răzvan Anton, Cornel Rus, István Fischer, Iulia Toma, Claudiu Cobilanschi, Csanád Kedves, Bálint Bolcsó // **Razstavo je omogočila:** Mestna občina Ljubljana

---

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si